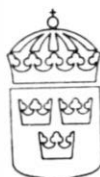

Motion till riksdagen

1986/87: Jo214

Gösta Andersson och Agne Hansson (c)

Jordbrukets utveckling i Kalmar län

Mot.
1986/87
Jo214-219

I stora delar av Kalmar län har jord- och skogsbruket en helt avgörande betydelse för utvecklingen i bygden. På Öland svarar jordbruket för 30 % av den totala sysselsättningen. Ungefär 23 000 människor i Kalmar län har sin försörjning genom arbete i jord- och skogsbruk och inom livsmedels- och skogsindustri. Nära 25 % av alla som förvärvsarbetar i Kalmar län är på ett eller annat sätt beroende av hur landsbygdsnäringarna utvecklas.

Avfolkningen en väckarklocka

Landsbygden i Kalmar län har under senare år fått känna av en mycket svår avfolkning. De värst drabbade områdena har förlorat mer än 50 % av sin befolkning. Ås församling på Öland har t. ex. tappat 71 % av sina invånare under de senaste 25–30 åren. Tveta i norra delen av länet har minskat med 69 % och Gullabo i Torsås kommun har förlorat 52 %. Detta är mycket alarmerande siffror.

Läget för dessa bygder och för stora delar av landsbygden i övrigt är betydligt allvarligare än vad minskningen av befolkningen visar. En extremt stor andel (35 %) av befolkningen som bor kvar är pensionärer. Ungdomen i dessa bygder tvingas snart till 100 % flytta i brist på arbete. Det är ingen överdrift att påstå att stora delar av landsbygden kommit in i en mycket ond cirkel där det mesta pekar åt fel håll.

I dessa områden är läget långt mera akut och allvarligt än för t. ex. vissa varvsorter. För statsmakterna borde detta vara en väckarklocka. För utvecklingen fortgå som den gjort de senaste åren går det aldrig att rädda en normal service i stora landsbygdsområden. Det är hög tid att regeringen visar handlingskraft så att utvecklingen kan vända åt rätt håll.

Landsbygdsnäringarna – garantin för jobb

Det är en obestridlig sanning att i stora delar av Kalmar län är landsbygdsnäringarna den enda garantin för jobb. Ett stort antal serviceföretag, butiker, skolor och annan offentlig service kan inte överleva om jordbruket slås ut. Lantbrukskooperationen sysselsätter 4 000 människor i länet. Dess verksamhet är spridd på ett åttio-tal olika arbetsplatser i länets samtliga kommuner. Även lantbrukskooperationens verksamhet kommer att tvingas till en dramatisk minskning om en stor del av jordbruket läggs ned. Med hänsyn till lantbruksnäringarnas mycket stora och avgörande betydelse för

Rättvis behandling

●lika företrädare för statsmakterna talar nu på fullt allvar om att 30% av åkermarken i Sverige bör tas ur jordbruksproduktionen. Debatten om en bantad jordbruksproduktion förs tyvärr utan någon klar analys över hur olika bygder och människor kommer att drabbas vid en nedläggning av jordbruk i stor omfattning. Regeringen borde känna ett minst lika stort ansvar för jordbrukets och landsbygdens problem som man gjort för Uddevalla och Malmö i samband med varvsnedläggningar.

Med den snabba rationalisering som sker inom skogsbruket kombinerat med en kraftig bantning av jordbruket löper vi risken att under ett antal år förlora 7000–10000 arbetstillfällen i Kalmar län. Utslagningen av arbetstillfällen kommer då att drabba såväl egenföretagare inom jord- och skogsbruket som arbetare och tjänstemän inom industri- och serviceföretag som har anknytning till landsbygdsnäringarna. I klartext vore detta en katastrof för Kalmar län. En så ond utveckling måste till varje pris förhindras.

Även en begränsad bantning av jordbruket skulle försätta Kalmar län i ett svårt läge. Samhället har under senare år gjort stora ekonomiska insatser – delvis tillsammans med privata företag – för att skapa nya arbetstillfällen i olika delar av landet. Det har t. ex. skett miljardinsatser i samband med varvsnedläggningarna och inom stålindustrin. Det vore både rättvist och rimligt att regeringen visade samma intresse av att utveckla alternativ produktion när Kalmar län står inför stora och svåra omställningar.

Åtgärdsprogram för att stärka landsbygdsnäringarna

Enligt vår uppfattning måste mycket kraftfulla åtgärder sättas in för att jordbruksnäringen, industri- och serviceföretag som har anknytning till jord- och skog skall utvecklas positivt. De ekonomiska insatserna som krävs kommer ändå att vara små i jämförelse med de miljardsubventioner som gjorts till olika storföretag vid varvskriserna i Uddevalla och Malmö. Vi redovisar här exempel på åtgärder som är nödvändiga för en positiv utveckling:

- Regeringens förslag till höjd matskatt på mjölken måste stoppas.
- Arealstöd till jordbruket måste införas för att stimulera till utveckling och produktion av nya grödor på t. ex. energiområdet.
- Ett utbyggt ekonomiskt stöd till brukare som aktivt bidrar till att upprätthålla det öppna landskapet.
- Det ekonomiska skyddet för specialodlingar som t. ex. socker, lök och bönor bör förbättras för att säkra en mycket betydelsefull produktion på bl. a. Öland.
- Bolagsskogar och statliga skogar bör överlätas till enskilda lantbrukare eller skogsbrukare som vill driva ett aktivt skogsbruk på orten.

- Den orättvisa skogsvårdsavgiften måste avskaffas.
- Glesbygdstödet bör förbättras och omfatta alla landsbygdsområden som har avfolkningsproblem.

Mot. 1986/87

Jo214

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående åtgärdsprogram för att stärka sysselsättningen inom landsbygdsnäringarna och för att hindra en fortsatt avfolkning.

Stockholm den 24 januari 1987

Gösta Andersson (c)

Agne Hansson (c)